



ע"פ 732/19 - סרגי גרנובסקי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 732/19

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: סרגי גרנובסקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית-משפט השלום בבאר שבע
(השופט ח' פס) מיום 24.1.2019 בת"פ
68720-07-18 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של
המערער

בשם המערער: עו"ד נעם אליגון

בשם המשיבה: עו"ד רוני זלושינסקי

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (השופט ח' פס) מיום 24.1.2019 בת"פ 68720-07-18 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.



1. נגד המערער ושלושה נאשמים נוספים הוגש כתב אישום המייחס להם שורה של עבירות אלימות בגין תגרה שבמסגרתה תקפו את המתלוננים. המערער נעצר עוד טרם הגשת כתב האישום, וביום 19.7.2018 האריך בית המשפט (השופט ח' פס) את מעצרו עד ליום 24.7.2018. בית המשפט ציין כי חומר החקירה בהליך מוכר לו מעניינו של אחר אשר נדון בפניו. עוד צוין כי הוצג לו, בין היתר, סרטון המתעד את התגרה שממנו "ניתן, לטעמי, לזהות ברמה המספיקה לשלב זה של החקירה את המשיב [המערער] כמי שמשותף בתגרה". בית המשפט הוסיף כי הוצגו בפניו גם שני מידעים מודיעיניים ממקורות שונים הקושרים את המערער לאירוע והוא קבע כי "בשלב זה התמונות [הסרטון] בשילוב החומרים האחרים מדברים בעד עצמם והופכים את החשד הסביר לבעל עוצמה גבוהה" בהחלטתו מיום 6.8.2018 הורה בית המשפט (סגן הנשיאה, השופט א' ברסלר-גונן) על מעצר המערער עד תום ההליכים נגדו.
2. כתב האישום נותב לטיפולו של סגן הנשיאה א' ברסלר-גונן. בדיון מיום 16.1.2019 עתרו המערער ונאשם נוסף לפסילת אותו המותב מהמשך הדיון בתיק נוכח העובדה שהמותב דן בבקשה למעצרו של המערער עד תום ההליכים ובגדרה בחן את הראיות בתיק. בהחלטתו, שניתנה על אתר, קיבל בית המשפט את הבקשה ופסל עצמו מהמשך הדיון בהליך. הדיון נמשך במטרה לנתב את התיק למותב אחר, ולבקשת בית המשפט פירטה המשיבה את שמות השופטים שדנו בהליכי המעצר בעניינו של המערער, לרבות השופט ח' פס. בתגובה לכך טען המערער כי "חלק גדול מהתיק הולך להתנהל בשאלת זיהוי ונוכחות בזירה. אני לא יודע אם זה בא לידי ביטוי בפרוטוקול, אבל [...] כב' השופט פס ביקש מהנאשם 1 [המערער] לעמוד במהלך הדיון ואז הוא פלט באולם 'נו באמת אני מזהה אותו'. לשאלת בית המשפט אם עילת פסלות, אני משיב שזה עניין למראית עין" (ההדגשות הוספו). בית המשפט דחה את טענות המערער בעניין זה וניתב את התיק לטיפולו של השופט ח' פס בהדגישו כי בהליכי המעצר בתיק זה דנו מספר שופטים וכי עיון ביומני השופטים האחרים מלמד על קושי למצוא שופט אחר. עם זאת הוטעם כי החלטה בבקשת פסילה, ככל שתוגש, תוכרע על ידי המותב עצמו.
3. בדיון שהתקיים ביום 24.1.2019 עתר המערער לפסילת השופט ח' פס והבקשה נדחתה באותו היום. בית המשפט עמד על כך שהוא אינו זוכר את הראיות בתיק ואף לא את המערער ויתר הנאשמים שהובאו לפניו, וציין כי הוא דן בבקשת המעצר הראשונה. הוטעם כי לצורך הכרעה בבקשת הפסילה הוא נוכח לדעת כי "אכן הוצג לעיוני סרטון אשר תיעד את האירוע". אך בית המשפט הוסיף כי מאז דיון המעצר האמור הוא דן בעניינם של "מאות, אם לא, אלפי עצורים [...] אינני זוכר את הראיות בתיק ואף אינני זוכר את הנאשמים". בית המשפט ציין כי הוא יוצא מנקודת הנחה שאכן ביקש מן המערער לעמוד במהלך הצפייה בסרטון ואמר את הדברים שיוחסו לו על ידי המערער בנוגע לזיהויו. עם זאת, כך צוין, מדובר בזיהוי שהספיק לשלב הראשוני של החקירה והמעצר ולא מעבר לכך. על כן סבר בית המשפט שאין בהיחשפות לסרטון כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים כלפי המערער. אשר לטענות המערער בדבר היחשפותו של המותב לחומר מודיעיני ולעברו הפלילי, נקבע כי אין באלה כדי להוביל לפסילתו ולבסוף נקבע כי בין יתר השיקולים שהטו את הכף לעבר דחיית הבקשה הובאה בחשבון גם העובדה ששלושה מתוך ארבעת הנאשמים בהליך עצורים מזה כשישה חודשים וטרם ניתן מענה לכתב האישום בעניינם.
4. מכאן הערעור. המערער טוען שכתב האישום בעניינו מתבסס על סרטון אליו נחשף המותב במהלך דיון המעצר שמתעד את התגרה, ובית המשפט הביע עמדה נחרצת לגביו. נטען כי הסרטון עומד במרכז המחלוקת העובדתית בתיק, וכי קו הגנתו מתבסס על הטענה שלא הוא זה שנראה בסרטון. לשיטת המערער, קביעת בית המשפט בהחלטת המעצר כי ניתן לזהות את המערער כמי שמשותף בתגרה, כמוה כ"הכרעת-דין" מרשיעה בעניינו והוא מבקש להיבנות מהחלטתו של סגן הנשיאה א' ברסלר-גונן לפסול עצמו מלדון בתיק נוכח היחשפותו לאותם החומרים שאליהם נחשף השופט ח' פס שפסילתו מתבקשת כעת.



המשיבה מצידה סבורה כי לא נפל פגם בהחלטת המותב לדחות את הבקשה, בין היתר, משום שהוא אינו זוכר את התיק ואת הראיות שבו. המשיבה טוענת כי דעתו של בית המשפט לא "ננעלה" עקב הצפייה בסרטון, שכן המותב התייחס לרמת הזיהוי שנדרשה לצורך החלטת המעצר בלבד. לטענת המשיבה, אין די באמירה של בית המשפט בדיון המעצר בדבר זיהוי של המערער כדי להקים עילה לפסילתו.

5. עיינתי בטענות הצדדים ובאתי לידי מסקנה כי דין הערעור להתקבל. אכן, דיון של שופט בהליכי מעצר של נאשם, הוא כשלעצמו, אין בו כדי להצדיק את פסילת המותב מלדון בהליך העיקרי. כבר נפסק כי אף שהדבר אינו רצוי אין בחשיפה לחומר החקירה, היא כשלעצמה, כדי להקים עילת פסלות (ע"פ 3102/18 אלסנע נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (25.4.2018); ע"פ 4670/09 גזאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (3.7.2017)), וכי המבקש את פסילת המותב בנסיבות אלו נדרש להצביע על חשש ממשי למשוא פנים עקב הדיון שהתקיים בהליכי המעצר. חשש ממשי כזה לא קיים בענייננו אך דומה כיבנסיבותיו הייחודיות של המקרה שלפניי ובשל האופן שבו התבטא השופט בראותו את הסרטון בשלב המעצר, מן הראוי להעביר את הדיון בהליך למותב אחר ולו מטעמים של מראית פני הצדק. זאת בהינתן העובדה שאמירתו של המותב בשלב הדיון במעצר לעניין זיהוי של המערער בסרטון נוגעת באופן ישיר לטענת ההגנה המרכזית שמעלה המערער ולפיה כלל לא נכח במקום האירוע (השווע"פ 6751/98 חן נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(4) 874, 879 (1998); ע"פ 10698/06 דקל נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (11.2.2007); ע"פ 7759/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (1.11.2009)).

בנסיבות אלה ובהינתן העובדה כי מדובר בבית משפט המצוי בעיר מחוז אשר בו מכהנים לא מעט שופטים, וכן בהינתן העובדה שההליך הנוכחי מצוי עדיין בתחילתו והעברת הדיון בו למותב אחר בשלב זה לא תגרום לאובדן ניכר של זמן שיפוטי (ע"פ 6792/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (22.10.2018)), אני סבורה כי יש מקום לקבל את הערעור.

אשר על כן, הערעור מתקבל וההליך יועבר לדיון בפני מותב אחר.

ניתן היום, ח' באדר א' התשע"ט (13.2.2019).

ה נ ש י א ה